

Často se může zdát, že let holuba nemá smysl. Když se v pohádkovém filmu díváte na holuba Valianta, ve starém seriálu na psa Šarika s jeho tankisty, říkáte si, že tohle se ve skutečnosti nemůže stát. Ale není to pravda. Zvířata byla vždy věrnými průvodci lidí a prokazovala jim mnohé služby. Proč by tomu mělo být jinak ve válečných letech?

Skutečné hrdinské skutky mnoha zvířat zdaleka nezachytily filmové pásy a vypovídají o nich jen některé zprávy v úředních archivech, náhrobky na zvířecích pomníčcích, pamětníci či několik skromných úředních listin. Také proto paní Maria Dickin ve Velké Británii založila v roce 1943 dnes slavnou Dickinovu medaili.

Maria Dickin

Maria Dickin byla zakladatelkou PDSA (People's Dispensary for Sick Animals), veterinární charitativní organizace Spojeného království, založené v roce 1917 s cílem pečovat o nemocná a zraněná zvířata chudých. Dnes má vedoucí postavení v britské veterinární charitě, poskytuje více než milion veterinárních konzultací za rok, je nejrozsáhlejší soukromým zaměstnavatelem plně kvalifikovaných veterinárních záchranářů a veterinárních sester v Británii.

Maria Dickin byla ve své době průkopnicí. Narodila se v Londýně v roce 1870 jako dcera duchovního, nejstarší z osmi dětí. Byla to otevřená a nezávislá mladá dáma, která se nikdy nebála pozvednout hlas za vše, čemu věřila. Rozhodla se pracovat, což bylo v její společenské třídě v roce 1890 velmi neobvyklé. Otevřela si úspěšné produkční studio, které bylo proslulé klientelou známých zpěváků.

Ve svých 28 letech se Maria vdala za svého bratrance Arnolda Dickina, ambiciózního účetního. Jako jeho žena se vzdala zaměstnání a starala se o domácnost. Inteligentní, duchaplná dokázala vyniknout i v této zdánlivě jednoduché činnosti. Večeře v jejich domě v Hampstead Heath byly vyhlášené, scházeli se zde významné osobnosti ze všech oblastí veřejného života, obchodu, politiky.

V té době se začala věnovat také práci v sociální oblasti. Navštěvovala londýnskou chudinu v East Endu a byla zděšena jejich hroznými podmínkami, ale především nesnesitelným tichým utrpením zvířat, které tam nacházela. Psi, kočky na ulici, postižené svrabem, a často zbité, jejich zdechlá těla hozená ve stoupách. Kozy, králíci, choulící u sebe svá vyhublá zraněná těla na špinavých dvorcích. Chromí a zmrzačení koně a oslové, tahající neúměrně těžké náklady. Mariin dosavadní život takřka v "bavlnce" ji nepřipravil na taková setkání. Když onemocněl její vlastní pes, zjistila, že vlastně neexistuje veterinární pohotovost, a to se stalo základním východiskem pro její rozhodnutí. Začátky však nebyly jednoduché. Měla mnoho kritiků, každá žádost o peníze byla rychle odmítnuta. Nedala se, vytrvala a neustále všem zdůrazňovala: „Trpěli jste někdy bolestí tak, že jste netušili, kdy a jestli vůbec skončí? Zvířata trpí právě tak, ale nejsou schopna nám to říci.“

Nakonec, v sobotu 17. listopadu 1917, Maria Dickinová otevřela svou první veterinární pohotovost. Venku bylo napsáno: Přineste svá nemocná zvířata. Nenechte je trpět. Všechna zvířata léčíme. Celé léčení je zdarma.

Zatímco PDSA měla sotva jednu ordinaci, Maria Dickin již myslela na veterinární kliniky v celé zemi. V roce 1921 přestavěla cikánský tábor na kliniku pro koně, následovala pojízdňá ambulance, cestovala po Británii, zakládala další kliniky. V roce 1923 bylo po zemi již 16 poboček PDSA, jedna pojízdňá ambulance. V roce 1935 již bylo 5 nemocnic, 71 klinik a 11 pojízdňých ambulančí. Také otevřela kliniku v Egyptě a Řecku, v následujících dvou letech v jižní Africe a v Palestině.

Zemřela v roce 1951 ve věku 81 let. Celý svůj život zasvětila zvýšení životní úrovně zvířat ve společnosti a snížení utrpení těžce pracujících zvířat. Největší a jedinou odměnou jí byl pohled zdravého zvířete a poděkování jeho majitele. V jedné knize pro děti napsala svou vizi budoucnosti:

„Dnes všichni víme, že každý z nás může udělat něco pro lepší svět, pro každého muže, ženu a dítě. Nesmíme ale zapomenout začlenit do svého programu zvířata, musíme také jim zajistit lepší život.“

Dickinova medaile

Maria Dickinová založila tuto medaili v roce 1943 jako ocenění pro každé zvíře, zosobňující významnou statečnost a obětavost při plnění služebních povinností pro ozbrojené síly britského impéria a civilních záchranné služby. Je to velká bronzová medaile, obkroužená slovy Za statečnost a My také sloužíme s vavřínovou ratolestí, pověšená na stuze se zeleným, tmavě hnědým a bledě modrým pruhem, které představují vodu, zemi a vzduch v symbolice námořnictva, pozemního vojska a civilní obrany a vzdušných sil. Tradičně je tato medaile udělována primátorem města Londýn. Stala se známá jako zvířecí řád královny Viktorie. Medaile byla udělena od roku 1943 do roku 1949 54x, a to 32 holubům, 18 psům, 3 koním a jedné kočce jako uznání jejich služeb během 2. světové války. Animovaný film Valiant z roku 2005 je holdem službě holubů během 2. světové války, a skutečnost, že získali nejvíce Dickinových medailí během této války, to jen dokazuje. Medaile byla následně udělena v roce 2002 třem psům za práci po útocích 11. září, a dvěma psům, kteří sloužili v rámci britských ozbrojených sil v Jugoslávii a Iráku. Do února 2008 byla Dickinova medaile udělena 62x.

Holubi

Winkie byl prvním holubem, který v roce 1943 získal tuto medaili. Nalítal 120 mil na pomoc bombardérům. Holub Scotch Lass ze svých letů nad Severním Mořem přinesl 38 mikrofotografií, které posloužily letkám RAF v Holandsku v září 1944. Holub Navy Blue byl vyznamenán v březnu 1945 za dodání důležitých zpráv ze západního pobřeží Francie v červnu 1944. Holub Flying Dutchman získal v březnu 1945 Dickinovu medaili za úspěšné doručení zpráv agentům v Holandsku ve třech případech. Ztratil se na své čtvrté misi ve službě RAF v roce 1944. Holub Maquis byl vyznamenán za doručení tří zpráv z nepřáteli okupovaného území ve Francii v letech 1943-44.

Princess (Princezna) byla poslána na speciální misi na Krétu. Aby se tento holub mohl vrátit do svého domovského místa (RAF Alexandria), musel překonat 500 mil přes moře s velmi cennou informací. Je to jeden z nejlepších válečných rekordů „holubí letky“.

Nejdůležitější let ze všech holubů v 2. světové válce vykonal GI Joe. Dvacetímílový let od

britského velení 10. armády zvládl za 20 minut a přinesl zprávu, která nakonec zachránila 100 vojáků před bombardováním jejich vlastními letadly.

Zpravodajský holub Paddy byl nejrychlejší v přeletu kanálu La Manche. Když dopravoval zprávy z Normandie pro Den D, uletěl 230 mil za 4 hodiny a 5 minut.

Psi

Kolie Sheila byla v červnu 1945 vyznamenána za asistenci při záchraně amerických letců, ztracených u Cheviotu v blizardu po leteckém neštěstí v prosinci 1944. Rex byl pes-záchranář, který zachránil 65 lidí v rozbombardovaném Londýně. Pedigree pointer Judy byl pes, který byl jako jediné zvíře oficiálně zaregistrován jako japonský válečný vězeň. Vyznamenán byl v květnu 1946 pro pozoruhodnou statečnost, když v japonském vězeňském táboře udržoval morálku mezi vězni, a také pro záchranu mnoha životů díky své inteligenci a ostražitosti.

V květnu 1949 byl vyznamenán také pes Antis, o kterém jsme psali v minulém Kaleidoskopu. Sloužil po boku svého pána Václava Roberta Bozděcha od roku 1940 do roku 1945, včetně nasazení ve Francii, severní Africe a v britských jednotkách RAF. Po poválečném návratu do Československa pomohl svému pánovi po komunistickém převratu při útěku z vlasti a dožil s ním celý svůj život.

Koně

V roce 1947 byli vyznamenáni tři policejní koně - Olga, Upstart a Regal za svou službu v 2. světové válce. Zatímco z bombardérů padaly bomby na domy, kolem Olgy létaly zbytky zdiva a skla, nejdříve se splašila, ale po pár desítkách metrech se uklidnila, vrátila se se svým jezdcem na bombardované místo a zůstala ve službě, řídící dopravu a asistující při organizaci záchranných akcí. Upstart byl na hlídce, když kolem něj explodovaly bomby, zapřel se, zůstal tiše na místě, plníc své povinnosti se svým jezdcem, řídící dopravu, dokud nebyla situace kompletně vyřešena. Regal zažil dvě velké exploze, utrpěl zranění, byl pokryt sutí, obklopen ohněm, přesto nezpanikařil a spolu se svým jezdcem dokončil svůj úkol.

Současnost

Organizace PDSA uděluje medaile zvířatům za hrdinství také v posledních letech. V roce 2002 byli oceněni Salty a Roselle – dva asistenční psi, kteří převedli své majitele do bezpečí během útoku na World Trade Center 11. září v New Yorku. Pes-záchranář Appollo získal tuto medaili jako reprezentant všech psů, kteří pracovali v sutinách World Trade Center a v Pentagonu na likvidaci následků teroristických útoků. V roce 2003 byl oceněn pes Sam, který sloužil v roce 1998 v Královském kanadském regimentu v Bosně a Hercegovině. Při dvou zdokumentovaných akcích Sam projevil v sobě velkou odvahu a obětavost při plnění svých povinností a zachránil mnoho lidských životů jak vojenského personálu, tak civilistů. Pes Buster, specializovaný na vyhledávání výbušnin, sloužil v Iráku a vyhledával sklady zbraní a výbušnin, právě tak jako černý labrador Sadie, sloužící v Afghánistánu, oceněný v roce 2007.

Malí velcí zvířecí hrdinové možná žijí i vedle vás. Všimněte si jich a pečujte o ně. Jak je vidět ze

„zvířecí“ hrdinské historie, zaslouží si to.

Literatura:

Internet: stránky PDSA (<http://www.pdsa.org.uk>)

Internet: Wikipedia

František Srp: Antis (Kaleidoskop č. 3/2008)

Jindra Svitáková